

בעניין :

1. _____ שרבאתי, ת"ז _____
2. _____ סלאימה, ת"ז _____ (קטינה, ילידת _____ 2001.)
3. _____ סלאימה, ת"ז _____ (קטינה, ילידת _____ 2005.)
4. _____ סלאימה, ת"ז _____ (קטינה, ילידת _____ 2010.)
5. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או בנימין
אחסתריבה (מ"ר 58088) ו/או ענת גונן (מ"ר 28359) ו/או עביר
ג'ובראן-דכוור (מ"ר 44346) ו/או נאסר עודה (מ"ר 68398) ו/או
נדיה דקה (מ"ר 66713)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העוררות

- נ ג ד -

רשות האוכלוסין וההגירה

באמצעות פרקליטי הלשכה המשפטית
רח' כנפי נשרים 15, ירושלים
טל: 02-5489888; פקס: 02-5489886

המשיבה

ערר

בית הדין הנכבד מתבקש להורות למשיב לאשר את בקשת העוררת 1 (להלן: **העוררת**), תושבת
ישראל ואימן של העוררות 2-4, לרושמן במרשם האוכלוסין הישראלי.

פתח דבר

ערר זה מוגש נוכח התעלמות המשיבה מהבקשות לרישומן של הילדות _____, _____ ו_____. את
הבקשות הגישה אימן, העוררת, תושבת קבע בישראל, בהתאם לנוהל 5.2.0030 בדבר טיפול בבקשה
למתן רישיון ישיבה בישראל לקטין שנולד מחוץ לישראל שרק אחד מהוריו רשום כתושב קבע (להלן
גם: **הנוהל**), שמבוסס על תקנה 12 לתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974 (להלן: **תקנה 12**).

דא עקא, למרות שחלפה קרוב לשנה ממועד שהוגשה הבקשה הפורמאלית לרישום הבנות, וכשנה
וחצי מאז הוגשה בקשה מקדמית, ובניגוד למסגרת הזמנים הקבועה בנוהל המשיבה החל בעניין,
מתעלמת המשיבה מהבקשה ולא רושמת את הילדות במרשם האוכלוסין. בכך, נפגעות זכויותיהן
הבסיסיות של הבנות הקטינות לרווחה ולבריאות, וכן לסטאטוס משפחתי יציב. מה עוד שמדובר
במשפחה קשת יום, שעברה טלטלות וגירושין מכוערים מבן זוג מתעלל, תוך מאבק נחוש של
העוררת לצאת ממעגל האלימות. מכאן ערר זה.

החלק העובדתי

הצדדים

1. **העוררת** היא תושבת קבע בישראל, אימן של העורריות 2-4, המתגוררת עם בנותיה בבית שכור שבשכונת בית חנינא בירושלים.
2. **העוררות 2-4** (להלן: **הבנות**), בנותיה של העוררת, אינן רשומות במרשם האוכלוסין של ישראל. ההבנות משולבות כעת במערכת החינוך בעיר ירושלים, ומקבלות בה טיפולים רפואיים.
3. **העוררת 5** היא עמותה רשומה, אשר שמה לה למטרה לסייע לאנשים שנפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעוררת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
4. **המשיבה** הינה רשות האוכלוסין וההגירה.

הרקע העובדתי ומיצוי ההליכים

5. העוררת, ילידת 1976, הינה בת העיר ירושלים. בשנת 1994 נישאה ל_____ סלאיימה (ת"ז _____), תושב הגדה המערבית.
העתק תעודת הנישואין הישראלית של בני הזוג מצורף ומסומן ע/1.
6. במהלך השנים נולדו לבני הזוג שישה ילדים, ביניהן בנותיה העוררות דכאן. שלוש הבנות נולדו בחברון, ורשומות במרשם האוכלוסין הפלסטיני.
7. לאחר נישואיהם התגוררו בני הזוג בשכונת אבו טור שבירושלים. בשנת 1996 עברה המשפחה לעירו של הבעל, חברון. שם, כאמור, נולדו הבנות, בשנים 2001, 2005 ו-2010. בשנת 2010 החלו יחסיהם של בני הזוג לעלות על שרטון. הבעל החל לנהוג כלפי העוררת באלימות קשה, לעתים אף מול ילדיה. העוררת החלה לעזוב מידי פעם את ביתה, ולחזור לבית משפחתה בירושלים. דא עקא, משפחתה שלה לא תמכה בה; אביה אסר עליה לעזוב את בעלה המתעלל, והכריח אותה לחזור שוב ושוב אל התופת.
8. בחודש ספטמבר 2013 קצה העוררת במסכת הבלתי פוסקת של אלימות ואיומים, שהפכו את חייה לגיהנום. היא עזבה את הבית, ובצעד אמיץ הגישה תלונה במשטרת חברון על אלימות בעלה. מאחר שמשפחתה שלה בירושלים (בראש ובראשונה אביה) איימו עליה לבל תתגרש, נאלצה למצוא מחסה במעונות לנשים מוכות; בסוף אותו חודש הועברה למעון לנשים מוכות בעיר חיפה. היא התגרשה סופסוף מבעלה בחודש אפריל 2015.
9. העתקי תעודת הגירושין של ביה"ד השרעי מיום 28.4.2015 ושל ההחלטה לתת לעוררת משמורת מלאה על ילדיה מיום 15.12.2014 מצורפים ומסומנים ע/2-א-ב.
- ב-22.3.2014 הגיעו לחיפה גם הבנות (יחד עם אחותן הגדולה, שאינה צד להליך זה). מאחר שהמקלט אסר על העוררת לשהות בו יחד עם ארבע בנותיה, שכרה העוררת דירה בחיפה, למשך חודש ימים. בחודש מאי 2014 עברו העוררת ובנותיה לבית שכור בעיר אום אל פחם,

ושם התגוררו במשך כשנתיים. מאז חודש מאי 2016 מתגוררת העוררת בעירה, ירושלים, יחד עם הבנות.

10. הבנות גרות אם כן בישראל עם אימן מזה כארבע שנים, מהן קרוב לשנתיים בירושלים. בה הן מקבלות טיפול והשגחה רפואיים, ובה הן משולבות במסגרות חינוכיות.

11. העוררת עובדת בניקיון. מעבר לעבודה, ומעייניה נתונים לגידול בנותיה ולחינוכן. הנטל של ניהול משק הבית מוטל כולו על כתפיה, בעוד אינה מקבלת כל סיוע סוציאלי מהמוסד לביטוח לאומי.

12. כאילו לא היה די במדורי הגיהנום שעברה העוררת כדי להשתחרר ממערכת היחסים האלימה והדכאנית עם בעלה לשעבר, נתקלה העוררת במחסומים ביורוקרטיים מתישים מול המשיבה. ראשית כדי לשנות את מענה הרשום, וכעת בבקשה לרישום בנותיה (שהגשתה היתה תלויה בהסדרת רישום המען). בשנת 2014, עת התגוררה באום אל פחם, ביקשה העוררת לשנות את מענה, אולם בקשתה הושב ריקם בשל דרישה שהועלתה בלשכת המשיבה בעפולה להוכחת שנתיים "מרכז חיים" טרם ישונה מענה. בראשית שנת 2016, עת שבה ללשכת המשיבה בעפולה, נמסר לה שתיקה בלשכה בירושלים, ושעדיף שתנהל את ענייניה שם.

13. בחודש מאי 2016, בסמוך לאחר שעברה לירושלים, סרה העוררת ללשכת המשיבה בירושלים המזרחית, שם נמסר לי כי עליה להמציא הוכחות ל"מרכז חיים" בירושלים למשך חצי שנה בכדי לשנות את מענה, וכי רק לאחר מכן תוכל להגיש בקשה לרישום בנותיה.

14. לאור הקשיים הביורוקרטיים הבלתי פוסקים, פנתה העוררת למוקד להגנת הפרט. זה פנה בשמה למשיבה בדרישה כי מענה ישונה לאלתר.

העתק פניית המוקד מיום 21.9.2016 מצורף ומסומן ע/3.

15. בעקבות פניית המוקד שונה המען. לאחר מכן, פנה בשמה המוקד בבקשה מקדמית לרישום הבנות _____, _____ ו_____. לבקשה צורפו כל המסמכים הדרושים, כולל טופס קורות חיים לבת הגדולה _____, שהיא בת יותר מ-14 שנים.

העתק פניית המוקד מיום 25.10.2016 מצורף ומסומן ע/4.

16. לאחר מספר תזכורות, לבסוף ענתה המשיבה ביום 5.2.2017 כי על העוררת להתייצב בלשכה, וכי במועד ההתייצבות רשאית היא להגיש בקשה מלאה לרישום הבנות.

העתק תשובת המשיבה מצורף ומסומן ע/5.

17. לבסוף הוגשה הבקשה ביום 9.3.2017. מספרה 150/17.

העתק קבלה על הגשת הבקשה לרישום הבנות מצורף ומסומן ע/6.

18. חודשים חלפו, ובניגוד לקבוע בנוהל המשיבה החל בעניין, מענה לבקשה לא הגיע. המוקד שלח בשמה לא פחות מ-16 מכתבי תזכורת, האחרון שבהם ביום 3.1.2018.

העתק מכתב התזכורת האחרון מצורף ומסומן ע/7.

19. כאן המקום להדגיש, כי העובדה שהבנות אינן רשומות במרשם האוכלוסין הישראלי, כך שהן חסרות מעמד בעירן, הינה בעלת השלכות דרמטיות על איכות חייהן וחיי משפחתן.
20. מעבר לעובדה הפשוטה שמדובר ביצירת הפרדה מלאכותית בין המעמד של אם לבין מעמדן של בנותיה בתוך משפחה גרעינית אחת, הרי שעובדת היעדר המעמד פוגעת בפרנסת המשפחה ובתמיכה שהעוררת זכאית לקבל מהמדינה; היא אינה מקבלת עבור בנותיה קצבת ילדים. מה עוד, שנסיבות חייה הקשות של העוררת היו אמורות להביא את המשיבה להקל עימה ולקצר עבורה הליכים, ולא היא. מכאן שלא נותרה כל ברירה מלבד פנייה לבית הדין הנכבד.

המסגרת המשפטית

21. להלן יטענו העוררות, כי הימנעותה הנמשכת של המשיבה מלרשום את הבנות במרשם האוכלוסין בהתאם לתקנה 12, בלתי סבירה היא, ואינה עולה בקנה אחד עם התנהלות מינהלית תקינה, כנדרש בבקשות מסוג זה. כל זאת, תוך פגיעה בזכות העוררות לחיי משפחה ובסתירה לעיקרון טובת הילד. נפנה לטענות כסדרן.

אי מענה של הרשות מנוגד לחובתה לפעול במהירות הראויה

22. בסחבת ובגרירת הרגליים שבהן נוקטת המשיבה בטיפול בהגשתה בבקשה שהגישה העוררת, בדבר רישומן של בנותיה במרשם האוכלוסין הישראלי לפי תקנה 12, כמו גם בהתעלמותה הבוטה מפניותיו החוזרות של המוקד להגנת הפרט בנושא, פועלת המשיבה בניגוד לחובתה כרשות מינהלית, לטפל במהירות וביעילות בפניות המועברות לטיפול.
23. אי המענה חמור במיוחד לאור העובדה כי מדובר בקטינות, החיות בישראל במחיצת אימן, שהינה תושבת קבע בישראל, בעוד הן מחוסרות מעמד בעירן, על כל הנובע מכך. יתירה מכך, בהשתהותה פוגעת המשיבה בזכותן של הבנות ושל אימן העוררת לחיי משפחה ופועלת בניגוד לטובת הילד.
24. אחד מאדני המשפט המינהלי הוא חובתה של רשות מינהלית להשיב לפניות המועברות אליה בתוך זמן סביר. טיפול יעיל ומהיר בפניות הוא מיסודותיו של מינהל תקין. על המשיב לטפל בפניות המגיעות אליו בהגינות, בסבירות ובמהירות ראויה.

הרשות לא הוקמה אלא כדי לתת שירות לציבור... אפשר לומר כי החובה הראשונית של הרשות היא להפעיל את הסמכות כך שהשירות לציבור כולו יינתן במהירות הראויה, ללא טרחה יתירה, ברמה גבוהה ובהוצאות נמוכות, ככל שניתן. זוהי חובת היעילות. חובת היעילות, אף היא, כמו חובת ההגינות, נובעת מן המעמד של הרשות המינהלית כנאמן הציבור (י' זמיר, **הסמכות המינהלית** (תשנ"ו) (ב), עמ' 675).

25. על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר (בג"ץ 6300/93 **המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות**, פ"ד מח(4) 441, 451). וראו גם: בג"ץ 7198/93 **מיטראל בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר**, פ"ד מח(2) 844, 853 (1994); בג"ץ 5931/04 **מזורסקי נ' מדינת ישראל – משרד החינוך**, פ"ד נט(3) 769, 782 (2004); ע"א 4809/91 **הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים נ' קהתי**, פ"ד מח(2) 190, 219.

26. חובתה של המשיבה לפעול בעניינם של הפונים אליה בזריזות ראויה, מעוגנת גם בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע לאמור:

הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו – משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה ולחזור לעשותו מזמן לזמן ככל הנדרש לפי הנסיבות.

27. יפים לענייננו גם דבריו של כבוד השופט לוי ז"ל, המבטאים בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים את החומרה הרבה שבהתנהלות של סחבת, עיכובים ואי מתן מענה ענייני מצד הרשות:

המשיב אינו רשאי לנהוג בעותרים – כמוהם ככל פונה אחר – באופן בו הוא נוהג; המשיב אינו רשאי להותיר את עניינם תלוי ועומד בלא מענה ענייני... המשיב אינו רשאי להתיש את העותרים ללא תוחלת, לגרום להם להוצאות מיותרות ולעכב, אגב כך, את בירורו המהותי של עניינם. ואם נשתכחו מן המשיב טיבן של חובות בהן הוא חב, כי אז מחובתו של בית המשפט לשוב ולשנן באוזניו (בג"ץ 10399/04 בן אבדקול נ' משרד הפנים, מינהל האוכלוסין, תק-על(3)2005, 1608, 1609).

28. לא זו אף זו, המשיבה תחמה את משך הטיפול הנדרש ממנה בבקשות מן הסוג הנדון כאן לחצי שנה, מתוך הבנה לחשיבות הרישום של קטינים במרשם האוכלוסין. סעיף ג.5.2.7 בנוהל קובע במפורש, כי "משך הבדיקה עד למתן מענה לבקשה עבור קטין... הינו ככלל חצי שנה מיום הגשת הבקשה...".

29. בענייננו הפירה המשיבה את חובתה לפעול במהירות הראויה, הן על-פי הדין הכללי והן על-פי נהליה שלה. חלפה שנה ומחצה מאז הוגשה בקשה מקדמית בעניינן של הבנות, וקרוב לשנה תמימה מאז הוגשה הבקשה המלאה, ומענה אָן. לא זו אף זו, המוקד ממשיך ומתזכר את הנושא באופן רציף. נדרשת כאן התערבות דחופה של בית הדין הנכבד, למנוע הימשכות העוול הנגרם בשל אי רישומן של הבנות.

על המשיבה לפעול לפי הנוהל ובהתאם לרציונאל שבבסיס תקנה 12, ולהסדיר את מעמדן של הבנות

30. הערר שבנדון עוסק בבקשה לרישום בנות לאם תושבת ישראל, ילדות שחיות לצידה בישראל מזה כארבע שנים. זאת, לאחר שנחלצו מבית אלים ודכאני. בבוא המשיבה לבחון את הבקשה ולהחליט, עליה לפעול על פי הוראות הנוהל, שתכליתו תואמת את הרציונאל המונח בבסיס תקנה 12, שלשונה הוא:

ילד שנולד בישראל, ולא חל עליו סעיף 4 לחוק השבות, תשי"י-1950, יהיה מעמדו בישראל כמעמד הוריו; לא היה להוריו מעמד אחד, יקבל הילד את המעמד של אביו או אפוטרופסו זולת אם ההורה השני מתנגד בכתב לכך; התנגד ההורה השני, יקבל הילד את המעמד של אחד מהוריו, כפי שיקבע השר.

31. תקנה 12 משקפת את העיקרון על פיו מעמדו של ילד צריך להיות כמעמד הורה המשמורן מטעמים של שלימות התא המשפחתי וטובת הקטין:

ככלל, שיטתנו המשפטית, מכירה ומכבדת את הערך של שלמות התא המשפחתי ואת האינטרס של שמירה על שלום הילד, ולפיכך יש למנוע יצירת פער בין מעמדו של ילד קטין לבין מעמדו של הורה המחזיק בו או הזכאי להחזיק בו. אף מנקודת מבט של הענקת רשיונות ישיבה בישראל נראה כי אין הצדקה ליצירת פער כזה, שכן ההצדקות אשר עמדו בבסיס מתן רשיון הישיבה להורה יחולו ככלל גם ביחס לילדו שנולד בישראל ומצוי עמו. (בג"ץ 979/99 פבאלואיה קרלו (קטין) נ' שר הפנים, פס' 2 (פורסם בנבו), להלן: פס"ד קרלו; כל ההדגשות בערר שלי – ד.ש.).

32. עוד בנוגע לתכליתה של תקנה 12 פסק בית המשפט העליון כי:

כאשר שוקל שר הפנים בקשה שהוגשה לפי תקנה 12, עליו ליתן משקל משמעותי וניכר לטובת הילד ולשלמות תאו המשפחתי... יש להתחשב באופייה המיוחד של תקנה 12 כתקנה שנועדה לקדם זכויות אדם, וזאת בשני היבטים מרכזיים.

הראשון, הוא ההיבט הנוגע לזכותו של ההורה בעל המעמד בישראל לגדל את ילדו, כלומר בזכותו החוקתית של ההורה לחיי משפחה. ההיבט השני נוגע לזכויותיו העצמאיות והאוטונומיות של הקטין לחיות את חייו לצד הורהו (עע"ם 5569/05 משרד הפנים נ' עוויסאת, (פורסם בנבו), פסקה 20 לפסק הדין. להלן: פס"ד עוויסאת).

33. תקנה 12, אשר בה עוסקים פסקי הדין קרלו ועוויסאת, מתווה את המסגרת החוקתית לדיון בענייננו, ומהווה מסגרת נורמטיבית שעל-בסיסה נכתב הנוהל הרלוונטי לענייננו. הן תקנה 12 והן הנוהל מסתפקים בהיותו של הורה אחד תושב קבע, בכדי להסדיר את מעמד ילדו באופן שמעמד הילד מושווה למעמד ההורה.

34. בנוסף, הן על פי תקנה 12 ותכליתה, הן על-פי הנוהל והן על פי הפסיקה בעניין, הדרישה היחידה שקיימת כלפי הורה שילדו חי עימו בישראל והוא מבקש את רישומו במרשם האוכלוסין במעמדו, היא כי ההורה יהיה בעל מעמד בישראל ותו לא.

35. אם כן, בבסיסם של תקנה 12 ושל הנוהל עומדים הרציונאליים של קידום טובת הילד ושמירה על שלמות התא המשפחתי. לא בכדי בחר מחוקק המשנה לקבוע תקנה ייחודית לעניין הסדרת מעמדם של ילדים של תושבי קבע. בענייננו, אין חולק כי העוררת הינה תושבת קבע בישראל, המתגוררת בירושלים יחד עם בנותיה, שאת רישומן במרשם היא מבקשת. דא עקא, לא נראה שהמשיבה מתרשמת במיוחד מהמסגרת הנורמטיבית החלה בעניין, בהתעלמה מהבקשה לרישום במשך זמן כה רב.

הפגיעה בזכות לחיי משפחה

36. המשפט הבינלאומי מקנה חשיבות רבה למשפחה, ומטיל על המדינות חובה להגן עליה. כך למשל, קובע סעיף 10(1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, כ"א 1037, אשר אושרה ע"י ישראל:

יש להעניק הגנה וסיוע רחבים ככל האפשר למשפחה, שהיא יחידת היסוד הטבעית של החברה, במיוחד לשם כינונה, וכן כל זמן שהיא נושאת באחריות לטיפול בילדים תלויים וחינוכם...

37. בבג"ץ 7052/03 **עדאלה נ' שר הפנים**, תק-על 2006(2), 1754 (להלן: **פסק דין עדאלה**) נקבע כי הזכות לחיי משפחה היא זכות יסוד חוקתית בישראל, הכלולה בזכות לכבוד האדם. עמדה זו זכתה באותו פסק דין לתמיכה גורפת של שמונה מתוך אחד עשר שופטי ההרכב.

38. בפסק דין זה נקבע גם כי זכותו של הילד לגדול בתא משפחתי שלם ויציב:

ליילד הזכות לגדול בתא משפחתי שלם ויציב. טובתו מחייבת כי לא יופרד מהוריו וכי יגדל בחיק שניהם. אכן, קשה להפריז בחשיבות הקשר בין הילד לבין כל אחד מהוריו. ההמשכיות וההתמדה בקשר עם הוריו הם יסוד חשוב בהתפתחותם התקינה של ילדים (פיסקה 28 לפסק דינו של הנשיא א' ברק בעניין **עדאלה**).

39. מעמדה של הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית, משליך במישרין על האפשרות לפגוע בזכות זו, לעכב או לסרב לבקשות לרישום ילדים שמגיש תושב המדינה. קביעת הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית משמעה, כי כל פגיעה בזכות זו צריכה להיעשות בהתאם לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – ורק משיקולים כבדי משקל.

40. התעלמות המשיבה מבקשת העוררת לרשום את בנותיה במרשם האוכלוסין לפי תקנה 12, פוגעת בזכותה של משפחת העוררות לחיי משפחה, באופן שאינו מידתי ואינו סביר ומשכך, הוא פסול.

פגיעה בעיקרון טובת הילד – טובתן של הבנות, _____ ו

41. ברור כי זכותן וטובתן של הבנות לחיות לצד אימן. ברור גם שהסדרת מעמדן בישראל תשרת את הצורך הבסיסי שלהן לגדול בתא משפחתי שלם ויציב, ואף יקנה להן זכויות סוציאליות בסיסיות, שבראשן הזכות לביטוח בריאות.

42. הקביעה כי יש לאפשר לילדים לגדול בתא משפחתי יציב ואוהב, באה לשרת עיקרון רחב יותר, המוכר במשפט הישראלי והבינלאומי – עיקרון טובת הילד. על פי עיקרון זה, בכל הפעולות הנוגעות לילדים, בין בידי בתי משפט, רשויות מינהל או גופים תחיקתיים, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה. כל עוד הילד הוא קטין וכל עוד הורהו מתפקד כראוי, טובתו מחייבת לאפשר לו לגדול בתא משפחתי התומך בו.

43. במשפט הישראלי עיקרון טובת הילד הוא עיקרון יסודי ומושרש. כך, למשל, בע"א 2266/93 **פלוגי נ' פלוגי**, פ"ד מט(1) 221, פסק השופט שמגר כי על המדינה להתערב לשם הגנה על הילד מפני פגיעה בזכויותיו.

44. מעבר לכך, עיקרון טובת הילד הוכר בפסקי דין רבים כעיקרון מנחה בכל מצב בו יש לאזן בין זכויות. כפי שנאמר בע"א 549/75 **פלוגי נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד ל(1), 459, עמודים

465-466, "אין לך עניין שיפוטי הנוגע לקטינים, אשר בו טובתם של הקטינים אינה השיקול הראשוני והעיקרי".

45. גם במשפט הבינלאומי נהנה עיקרון טובת הילד ממעמד של עיקרון-על. בין היתר, בא הדבר לידי ביטוי בכינונה של האמנה בדבר זכויות הילד משנת 1989. האמנה, אותה אישרה מדינת ישראל, קובעת שורה של הוראות המחייבות הגנה על התא המשפחתי של הילד, ובפרט סעיף 3, הקובע כי עניינם של ילדים יילקח בחשבון כנתון מרכזי בכל מעשה שלטוני. מכאן עולה, כי כל דבר חקיקה או מדיניות ראוי לו שיפורש באופן המאפשר לשמור על זכויותיו של הקטין.

46. במקרה דנן, התנהלות המשיבה, המשתתפה זה קרוב לשנה בטיפול בבקשה להסדיר את מעמדן של הבנות, פוגעת בעוררות ומותירה את הבנות הקטינות חסרות מעמד בישראל ונטולות זכויות בסיסיות, בניגוד לעיקרון טובת הילד.

סיכול מימוש חובת המשמורן

47. חובת המשמורן כלפי הילדים שבמשמורתו ואיסור הזנחתם, מעוגנים היטב בחקיקה הישראלית. כך למשל, מתייחס סעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, לתפקידי ההורים, חובותיהם וזכויותיהם כלפי הקטין אשר בחזקתם, וסעיף 323 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, קובע כי:

הורה או מי שעליו האחריות לקטין בן ביתו, חובה עליו לספק לו את צרכי מחייתו, לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלמו ובבריאותו, ויראהו כמי שגרם לתוצאות שבאו על חייו או על בריאותו של הקטין מחמת שלא קיים את חובתו האמורה.

48. נראה כי בכל הנוגע למימוש חובות העוררת כלפי בנותיה, ובכלל זאת המשך הטיפול בהן והדאגה לרווחתן, לא זו בלבד שהמשיבה אינה מסייעת לעוררת כהורה משמורן למלא את תפקידה נאמנה כנדרש על פי חוק, אלא שבהשתהותה ובעיכובה בטיפול בעניינן של הבנות היא מסכלת את מימוש חובת העוררת כלפי בנותיה ואת זכויותיה כאם.

סיכום של דברים

49. התמהמהות המשיבה בטיפול בבקשת העוררת לרשום את בנותיה במרשם האוכלוסין הישראלי פוגעת קשות הן בזכויותיהן הבסיסיות של הבנות, הן בזכויותיה של העוררת, ומהווה התנהלות בלתי סבירה, המנוגדת לתקנה 12 ולתכליתה.

50. אשר על כן, מתבקש בית הדין הנכבד להורות למשיבה לטפל לאלתר בבקשה שהגישה העוררת, ולרשום את בנותיה במרשם האוכלוסין, וזאת מכח תקנה 12. כמו כן, מתבקש בית הדין לחייב את המשיבה בתשלום שכ"ט עו"ד והוצאות משפט.

ירושלים, 26 בפברואר 2018

דניאל שנהר, עו"ד
ב"כ העוררות

(ת.ש. 93862)

